

Corporate
Strategy
Consulting

”תרחישים לישראל”

תרחישים אפשריים לישראל בשנת 2025

כפי שהוצגו על ידי חברי הקבוצה

במפגש ”רימונים” 9-11 יוני 1999

חלק א' - מצגות

“ישראל בשנת 2025”
תרחישי מור אלטשולר

ימין כולל ימין דתי – מונופול על "אהבת הארץ": הגדרתה כשלמות טריטוריאלית # מחויבות להגן עליה ולתרום לה.

שמאל – מונופול על השלום: הגדרתו כאידאל דתי # הסדרים פוליטיים סבירים.

חילונים – מונופול על הדמוקרטיה: הגדרתה כ"נאורות" # "קביעת כללי המשחק."

חרדים ודתיים – מונופול על היהדות: יהדות שווה "אורתודוכסיה" # "פלורליזם."

ש"ס והקשת המזרחית – מונופול על רגישות חברתית: הגדרת עוני כ"בעיה עדתית" # העדר מוביליות וכושר תחרות.

ערבים ישראלים – "צומוד" מונופול על אהבת האדמה: "פלסטין משוחררת" או "פלסטין כבושה" # גם פלסטין וגם ארץ ישראל.

מנטליות הקורבן # לקיחת אחריות היסטורית.

קבוצות בישראל לפי יחסן לערכים - דת, לאום, דמוקרטיה.

1. חילונים שמאלנים: ישראליות חילונית: ויתור על יהדות כדת ולאום. דמוקרטיה = "נאורות". שלום = אידאל דתי.
- א1. קונסרבטיבים ורפורמים (תת קבוצה): ישראל חילונית. ויתור על היהדות כלאום והחלפתה בערכי הדמוקרטיה. תובעים הכרה בזכויותיהם לא כחלק מחיזוק הזהות היהודית של המדינה אלא בשם ערכי השוויון והדמוקרטיה.
2. מזרחיים שמאלנים: הפנמת ישראל החילונית: ויתור על יהדות כלאום, ויתור על היהדות כדת (פולקלור בלתי מחייב). בחירה אתנית - המזרחיות כזהות, המחשקת סולידריות חלקית בין המזרחיים לבין עצמם ובינם לבין הערבים.
3. מזרחיים מתחרדים: הפנמת החרדיות: ויתור על היהדות כלאום ועל הישראליות כדמוקרטיה. הבלטת היהדות כדת = אורתודוכסיה. בחירה אתנית - המזרחיות כזהות, המחשקת סולידריות חלקית בין המזרחיים לבין עצמם ובינם לבין החרדים שגם הם ויתרו על הלאום.

4. חרדים: ויתור על יהדות כלאום ועל הישראליות כדמוקרטיה. יהדות דת בלבד = אורתודוקסיה. ויתור על הלאום ועל הישראליות גורר חוסר מחויבות לתרומה למען הכלל.
5. ימנים דתיים: יהדות כדת וכלאום: ארץ ישראל = שלמות טריטוריאלית. דת ישראל = שלמות האורתודוקסיה. התעלמות מהישראליות כדמוקרטיה, ולכן הסולידריות והרצון לתרום למען הכלל הופכים לכפייה על הזולת בלי להתחשב בו.
6. ערבים ישראלים: זהות לאומית פלסטינית, המתנגשת בישראלית. ניצול הדמוקרטיה לפירוק מדינת הלאום היהודי מבפנים והפיכת ישראל למדינת כל אזרחיה.

מונופולים בחברה הישראלית

רגישות חברתית	לאום	דת	דמוקרטיה	
				חילונים שמאלנים
				קונסרבטיבים ורפורמים
				מזרחיים שמאלנים
				מזרחיים מתחרדים
				חרדים
				ימין דתי

תסריט א: " הורדת ידיים" - שום קבוצה בחברה לא מוותרת על המונופול "שלה."

- ממשלת שמאל+חרדים מכירה במדינה פלסטינית. הימין מתנגד.
- שנאה ועוינות בין "הבוגדים" (שמאל) ל"רוצחים" (ימין).
- התפוררות הסולידריות הפנימית: חיילים חילונים משתמטים, הדתיים מסרבים פקודות.
- פחד/ סירוב לפנות התנחלויות – איים יהודיים מבודדים במרחב פלסטיני.
- לבנוניציה של יש"ע: עימותים מתנחלים – פלסטינים, צה"ל – צבא פלסטיני.
- פלסטינים רוצחים תושבי התנחלויות כדי לאלץ אותם להתפנות
- סולידריות של ערביי ישראל עם פלסטין. דרישות ל"מדינת כל אזרחיה."
- צה"ל מזרים כוחות ליש"ע.
- עראפת קורא למוסלמים להגן על פלסטין והמקומות הקדושים.
- מטר טילים על תל אביב הננטשת
- חצי מליון פלסטינים כובשים את הר הבית.

באותו זמן, החרפת הפיצול הפנימי ימין # שמאל מונעת גם את פתרון בעיות הפנים.

- המפלגות החרדיות - לשון מאזניים. צוברות עוצמה ודרישות פוליטיות. "מדינת הלכה"
- החזית החילונית-שמאלנית מתחזקת כתגובת נגד. "מדינת כל אזרחיה."
- הזרמת כסף לחרדים – תחליף לטיפול החינוך והנזקקים.
- פער מתרחב בין עשירים לעניים.
- התפוררות סולידריות פנימית – השתמטות מהצבא, ירידה של צעירים.
- החלשות כלכלית של ישראל, תעשיית היי-טק שוקעת בגלל הגירה.
- העוינות הפנימית מקבלת צביון של מלחמה בין שני עמים:
- ימניים – דתיים – עניים – מזרחיים # שמאלנים – חילונים – עשירים – אשכנזים.
- כאשר עראפת קורא למוסלמים לג'יהאד, ישראל המפולגת והמוחלשת נכנעת ללא קרב.

תסריט ב: דרך "הויתור הפנימי" – כל קבוצה מוותרת על ה"מונופול" שלה למען הכלל.

1. פיוס ימין – שמאל.

2. הפיכתו בסיס לקונסנזוס ציוני מחודש.

3. הרחבת מעגל הקונסנזוס וצירוף קבוצות נוספות בהדרגה – קונסרבטיבים

ורפורמים, חרדים, ערבים.

4. הרחבת הקונסנזוס מחזקת את המרכז הציוני כמרכז של עיגול הולך וגדל.

- הימין והשמאל מגיעים לתוכנית משותפת להסדר עם הפלסטינים.
- חלק מיישובי יש"ע מתפנים. אחרים - בגושי התיישבות יהודיים, עם רצף טריטוריאלי לישראל.
- הפרדה בין ישראלים לפלסטינים – מקטינה את האפשרות לאלימות.
- פיוס ימין – שמאל; השמאל מוותר על הזדהות רגשית וערכית עם הפלסטינים.
- השמאל מבקש פיוס עם המדינה כמייצגת את הלאום והדת היהודית, כלומר עם מטרות הציונות.
- מתחזקת "הברית הציונית" – ימין מתון-מרכז-שמאל מתון – עכשיו רוב.
- ישראל – מרכז פיוס ורוחני של עם ישראל.
- החרדים – מיעוט ולא לשון מאזניים. המונופול של האורתודוכסיה על היהדות מתבטל.
- ישראל מכירה ברפורמים ובקונסרבטיבים.

- המדינה מקצצת את מימון הישיבות. צעירים חרדים מתחילים להתגייס לצה"ל. דורשים מקצוע ופרנסה.
- הקמת אוניברסיטה חרדית.
- הקונפליקט בין עשירים לעניים חוזר לשורשו הסוציאלי – לא בעיה דתית או עדתית, אלא בעיה של השכלה ומוביליות חברתית.
- פרויקט חינוכי – ישראל 2020 – תעודת בגרות לכל. גם נוער חרדי וערבי נהנה.
- הקטנת הפריבילגיות של העשירים למימון הפרויקט.
- פער בין עשירים לעניים קטן.
- ערביי ישראל – משתלבים בפיתוח ובחינוך. רואים עצמם מיעוט שיש לו רוב במדינה שכנה (פלסטין).